

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felélős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 "

Negyedévre ----- 3 "

Egy óra ----- 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 109. szám.

Hétfő, május 11.

Torontálvármegye ünnepe.

Nagybecskerek, május 10.

Az egész ország népével együtt a tegnapi napon Torontálvármegye lakossága is térdet hajtott az oltár előtt. Meghajoltunk kegyelettel a mult emléke előtt, s lelkesedéssel emelkedtünk föl a jövő reménységéhez. Imára kulcsolt kezekkel térdelet a nemzet apraja-nagyja az Ur oltárának zsámolyánál, hogy az ezredév ünnepe fordulóján hálátelt szívvel rebegjenek imát a népek Istenéhez, ki nemzetünket megtartotta egy ezredéven át.

S az ünnep, melylyel megültük azt, hogy e föld melyen állunk, ezer esztendő óta a magyará, méltó volt az ezer esztendő ragyogó dicsőségéhez s e szellemi és anyagi kincsekben gazdag vármegye régi hirnevéhez és tekintélyéhez.

Sok nyelvű és felekezeti nép lakja e megye delibabos rónáit. S ha előfordultak is — sajnos — oly jelenségek, melyek arra engedtek következtetni, hogy némelyek kicsinyíteni szeretnék a magyarság nagy multjához méltó magasatos ünnepséget, ha meg is történhetett az, hogy némely „vezéralakok“ tüntetőleg távolmaradtak a hálaadó istentisztelettől s a közgyűlési teremtől, melyben ékes szavakkal adtak kifejezést a lakosság hazafias érzelmeinek; s ha nem is láttuk a magyarság nemzeti lobogót mindazon templomokon és iskolákon, melyeken látni szerettük volna, — ha mindez meg is történhetett, jól esik szívünknek rámutathatni arra, hogy az csak néhány békebontó műve, mely a nemzetiségi lakosság szívéből távol áll s azok helyeslésére sohasem számíthat. A lakosság zöme, bármilyen nyelven beszéljen s bármelyik templomban imádjá istenét, velünk egyesült érzésben és imában, melylyel közös hazánkra az isteni gondviselés kegyét kérjük. Annak a közös anyának oltárához gyűltünk, „ki mindenkinek közülünk részt juttat páratlan dicsőségéből, mindnyájunkat jogok osztályosává teszen, mindnyájunkat büszke önértzetben, szabad szellemben nevel fel“. Igaz az, amit éppen ez ünnepélyes percekben nem lehet eléggé ismétlni: ha a nemzeti lét kiadalmes századain keresztül számos oly fia volt is a nemzetnek, ki elnyomottnak érezhette magát, ne felejtjük el, s ezt mondjuk el hálátelt szívvel, hogy éppen az utolsó félszázadban jutott teljes világhosszra a nemzet történelmi szelleme, hogy éppen az ezredév fordulója előtt néhány évtizeddel vált testté az azige, hogy e hazában nem tesznek különbséget ember és ember között, mely kérdezik mely nyelven dicséri istenét.

De ne tulajdonítsunk ez incidensnek nagyobb fontosságot mint a milyent megérdemel. Egy szunyogcsipés az egész a magyar állam hatalmas testén, mely fáthat egy perczig, de a test egészségének és fejlődésének meg nem árt, mert erős kezekbe van letéve az ország és szűkebb hazánk, Torontálvármegye kormánya.

Igazi keresztény türelemmel bocsátunk meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekedeznek. Mi pedig adjunk újból hálát a magyarok Istenének, hogy a szent föld, melyet apáink vérükkel szereztek meg, munkájukkal megtermékenyítettek, melyen éltek és haltak, bánat érte őket

és öröm, hogy ez a föld a miénk. S forduljunk a népeknek atyjához, világokat teremtő, országokat fentartó nagy Istenhez, elmondván imánkat a legnagyobb élő magyar költő szavaival:

Ime erős fogadást teszünk e napon, hogy szeretni fogjuk e hazát, szenvedélylyel és szenvedéssel, erónk hatalmával, szívünknek lángjával; éltünk és javaink feláldozásával — s hazánk iránti köteleseinket, miket őseinktől hagyományul vettünk, utódainkra örökségül hagyjuk.

A Te áldásod áldja meg, a Te kegyelmed erősítse meg a mi küldetésünk nehezé nagy munkáját, melynek minden alkotása a Te szent nevednek legyen megdicsőítése — az örökkévalóságtól az örökkévalóságig! Amen.

A város diszgyűlése.

Mig a városházánk ormára kitzűzött nemzeti lobogót a szél lengeté, benn a puritán de ez alkalomból ünnepi díszet öltött tanácsteremben komoly ünneplő közönség gyűlt egybe. A képviselők intelligens része majdnem teljes számban jött össze, kik lelkes éljenzéssel fogadták a vendégképen megjelent Rónay Jenő főispánt és dr. Dellimánics Lajos alispánt.

Mi sajnáljuk legjobban, hogy a hazafiság e diadalmas hozsannájába belevegyül egy dissonans hang, de az igazsághoz képest kötelességünk konstatálni, hogy a szerb párt vezérférfiai ezuttal is tüntetőleg távol tartották magukat a nemzeti együttrzés fényes ünnepélyétől. E tüntetésről főnebb megmondtuk véleményünket. De legjobban jellemezte azt az ünnepi szónok maga, ki — talán sejtve, hogy irigyeink ezt az alkalmat is felhasználják a béke ünnepek megzavarására — hatalmas beszédének egyik kiváló részében kiemelte, hogy az ország ez ünnepétől csak azok vonhatják vissza magukat, „kik e hazának, e földnek nem ép és igaz, hanem csak korcs gyermekei.“ Ennél igazabb és lesújtóbb ítéletet mi sem mondhatunk...

Krsztics János polgármester pont 9 órakor a teremben megjelenvén, szívélyesen üdvözli az illusztris vendégeket és a szép számmal megjelent képviselőket s a mai napra kitzűzött diszgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

A városi képviselők közül a következők voltak jelen:

Hadfy Döme, dr. Stassik Ferencz, Balácsi József, dr. Klein Mór, dr. Kis János, Lucsics Miklós, Bányai Jakab, dr. Mangold Samu, Weisz Izidor, Mangold Herman, dr. Brájjer Lajos, Opolzer Lajos, Szavits Sándor, Keresztes Aladár, Rósa Ignác, Lindhof, Krsztics Acza, Sebastian, Zsembery István, Mayer Rezső, dr. Plechl Szilárd, báró Hauser Károly, Végh Károly, Hiller László, dr. Végh Lajos, Baaden Károly, Steyer István, Schwan János, Krumenacker József, Oldal István, Steyer Péter, Dörfel József, Zsivanovits, Jankahidacz, Menzler Lipót, Popovits Bogdán, Eibenschütz Gerő, Kovách Agost, Haidgger Ödön, Risticz János, idős és ifjabb dr. Demkó Pál, Mucsalov György, Marinkov Pál, Bogojevits Pál stb. A tanács tagjai közül ott voltak: dr. Perisics Zoltán főjegyző, Raiter Oszkár rendőrkapitány, dr. Grandjean József ügyész, Mattanovich György jegyző, Zachariás tanácsnok, dr. Weiterschan h. főorvos, Winter Miksa mérnök, Hausladen főszámverő. Tolveth Szilárd pénztáros, Panics tanácsnok, Wegling gyámügyi elnök.

Ezután Krsztics polgármester, kit a képviselőtestület ünnepi szónoknak felkért, előadta az ünnepi beszédet, melyet a hallgatóság nagy figyelemmel hallgatott, egyes részeit lelkesen meg is éljenzette. A beszéd egész terjedelmében így hangzik:

Mélyen tisztelt városi közönség!

A világtörténetnek kevés olyan lapja van, melyre egyes államoknak vagy országoknak ezeréves fennállása volna feljegyezve. Igaz, hogy az idők folyamában ezer év nem tesz ki valami csodálatosan nagy számot, de az országok és nemzetek életében az olyan magas szám, melyet csak ésszerű gondoskodással, az ország népeinek egymáshoz való testvéri szeretetével, kellőleg kifejtett szellemi és anyagi haladással és erővel, a közreműködésnek arányos és igazságos felhasználásával, az erkölcsi élet tisztaságával és lelki bátorsággal lehetett csak elérni.

Történelmi állásához, királyi székhelyénél fogva méltóságos helyzetéhez, művészet s minden egyéb kiválóság tekintetében elsőséghez képest igazságosan és jogosan nyitotta meg honfoglalásunk ezeréves fennállásának ünnepeit az egyesült főváros; de mi is, a hatóságok, egyesületek, intézetek és testületek megyei székhelyén, mint az ország egészének egyik kiegészítője, részt kérünk és veszünk abból a nagyszerűen szép és emlékeztető ünnepélyből, melynek három tiszta fényben ragyogó oltáránál: az Isten, a haza és a király iránt való imádatunknak, szeretetünknek és hódolatunknak igaz szívvel és lélekkel áldozunk.

Legyenek mindenek előtt köszöntve, szeretve és áldva e századokon keresztül csak sokára előforduló ünnepélyért I. Ferencz József apostoli királyunk (Eljenzés) Erzsébet felséges királynénk (Eljenzés) és nemzetünk, a kiknek imájánál fogatosabb szózat nem szállhatott a mindenek teremtőjéhez és urához, a kibez hálánakunk az uralkodó párnál és nemzetnél malasztosabb követ, mint ezeknek imája nem vezethette.

Mi az évezredek e határállomásánál szinte a hazaszeretet, a vallás- és nemzetiségi különbségek dacára is testvéri szeretetben, jog és törvény előtti egyenlőségben és szabadságban, örömtől dobogó szívvel s a legösszhangzóbb érzésben akarunk részt venni az ünnepélyen, a hol Szt. István, Könyves Kálmán, N. Lajos, igazságos Mátyás, a jó II. Lipót és a legjobb I. Ferencz József tűnő korszakai az eljövendővel találkoznak.

A mi mai ünnepélyünk, mely által részt veszünk az országos nagy ünnepélyben, nem lesz talán olyan népes, oly zajos, olyan fényes és pompás, mint a mióket mások fognak rendezni, de az az ünnepi érzés, mely szavakban fog nyilatkozni ajkainkról, külsőségekben lehet szegényebb, de belső értékben mit sem akar s nem is fog engedni amazoknak.

Kell, hogy az ezredéves ünnepünk fénylő napja ép olyan éltető és üdítő sugarakkal ragyogja be a szegények kunyhóit, mint a gazdagok palotáit. Ezeréves fennállásunknak ez az ünnepe, mely annyi századoknak viszontagságos történetét idézi lelkeink elé, az egész országunknak ünnepe, a melynek megtartásától csak azok vonhatják vissza magukat, a kik e hazának, e földnek nem ép és igaz, hanem csak korcs gyermekei. (Lelkes helyeslés.)

Artatlanul magasatos, fenséges és dicső ünnep ez, mely egyetlen hitfelekezetnek és nemzetiségnek sem sérti sem ősi hagyományait, sem családi szokásait, sem nyelvörökét, hanem szeretetben és tiszteletben ölel magához mindenkiket, ki azzal, hogy e hazában tüzhelyet és fészket alkotott magának, e hazának törvényeit épségben és tiszteletben tartotta, éppen olyan hű fia lett e hazának, mint azon elődök és utódok, a kik vért és vagyonát áldozának, hogy azt megvédhessék és fentarthassák.

A mi szerényebb épületeinken is csak olyan lobogók lengenek, a melyeknek egyik oldalán ez áll: Isten, haza és király! a másik oldalán pedig ez: testvériség, egyenlőség és szabadság. (Zajos éljenzés.)

Ha nem is ültethetjük meg ez ezredéves ünnepet azzal a fényvel és pompával, azokkal a szemet kápráztató külsőségekkel, a melyekkel mások fogják megülni, de az az oltár, a melyen a gondviselésnek azért áldozunk, hogy országunkat, édes hazánkat annyi ellenség ellen megvédté, annyi viszály és válság között fenntartotta, éppen olyan tiszta lángban fog lobogni, mint a hatalmasabbak és gazdagabbak azon oltárai, a melyek fényökkel sokkal nagyobb területet fognak bevilágítani. Mi nem azt keressük most, hogy mi-

A hivatalos melléklet nélkül.

ként és hogy, hanem hogy szívben és lélekben együtt érezzünk a hazával: Legyen az áldozat kicsiny vagy nagy, egyforma értékkel bír, ha mindene az áldozónak.

Biztosan merem állítani, hogy minden figyelmetes nélkül is tekintettel az ezer év előtti honfoglalás lelkét emelő emlékére, ha nem éppen napon is, de e páratlanul álló év bármelyik napjában örömtől repeső szívvel mondták volna a szülők gyermekeiknek: ti választottjai vagytok a gondviselőnek, mert megértétek azt az évet, a midőn szemmel látható tanui lehettek egy országnak és nemzet határtalan lelkesedésének és résstvehettek abban az örömben, mely onnét szármaszott, hogy az a föld, az az ország, melyet elődeink elfoglaltak, most is a miénk, most is a helyett, hogy bármiben megfogytokoznék, napról napra erősbödik mindenben, a mi nagy, szép és magas, időről időre több eredményt mutathat fel, fiai megelégedettek és boldogok és elődeik legkiválóbb tulajdonságait örökölve a hazának és a nemzetnek még fokozatosabb előhaladására, boldogságára és megelégedésére törekednek. Örízétek meg az ünnepeket lelketekben és szívetekben! Ez ünnep, a melyre e napon Nagy Becskerek városának közönsége is örömmel keblében és büszkén arra, hogy e hazának fia, gyűlt egybe, külsőleg is jelét adta meghatottságának és lelkesedésének az egész nemzettel együttesen hirdeti, hogy nem csak meghódítani, de a mi annál sokkal nehezebb, meg is tudta tartani e hazát. Nincs régebbi multja egy nemzetnek sem Európában, de annyi küzdelmet sem vívott egyik sem elleneivel, hogy azt annyi viaszlyok és ádáz harcok mellett meg tarthassa. Ünnepejétek tehát szabadon az erkölcsi világ határai közt szajosan, egy szabad nemzetes illően.

Fogadjátok meg, és mint a legsementebb esküt, tartásátok meg fogadástokat, hogy szívvel és lélekkel oda fogtok munkálni, hogy e haza mindenben, a mi szép, nemes és magas, a többi országokkal győzelmesen versenyezhesen, sőt véreket és vagyonokat sem fogjátok kimélni, hogy azt továbbra, is a hitben és szeretetben fentartsátok és boldoggá tehessétek.

Veletek együtt én is legszebb emlékeim közé fogom sorozni, hogy a mindenek ura megengedte, hogy a honfoglalás ezeréves fennállásának ünnepeit mi is megérhesük és egy szívvel és lélekkel, mint szeretett apostoli királyunkhoz örökké hívek, e két szóval váljunk egymástól: Eljen a haza, és éljen a király! (Zajos éljenzés.)

Elnöklő polgármester ezután úgy a vendégeknek mint a képviselőknek szíves megjelensükért köszönetet mond, s felkérve őket, hogy testületileg vegyenek részt úgy a katolikus mint a görögkeleti nagymisén, a diszülést be-szárja. (Lekkes éljenzés.)

Te Deum.

Ragyogó májusi napra virradtunk tegnap. Mintha a természet is együtt akart volna velünk ünnepelni, derűlten mosolygott reánk a kékellő menyboltozat, halvány fehérségű bárnyfellegek uszáltak rajta s a mellett majdnem perzselően süttött a napaugár. Mindenki örvendező arccsal járkált az emberek nagy tömegében, nem volt senki, a ki át ne érezte volna azt a komoly ünnepiességet, a mely elfogta az egész város szívét. Még a legnyomorultabb ember is félretette erre a napra a gondját, nem sanyargatta szívét a gond, kétségbeesés, hogy miképpen keresi meg a holnapi kenyérét, mert ünnepeit a legnemesebb érzés, a hazafiai szeretet elűzte belőle az egyéb érzelmeket. S a tömeget olyan széppé tették az iskolás leánykák, a kik még mindig a magyar ruhába öltözve vonultak a templomokba, hogy együtt kérjék az ég áldását a hazára a nagyokkal.

A hálaadó isteni tiszteletek sorozata az ág-ev. templomban kezdődött, a melyen úgy mint a többi istentiszteleteken is, résztvettek a hatóságok, a közös- és honvédezdrebeli tisztek, tanintézetek a város valamennyi notabilitása és megszámlálhatlan nép. Az ünnepi beszédet J e s s e n s z k y Nándor lelkész mondta, hazafias lelkesedéssel fejtegetve a nagy nap jelentőségét, a közönség pedig elénekelte a Hymnust.

As ev. ref. templomban Szalay József, az egyház lelkésze intészt magas szárnyalású beszédet a közönséghez, a mely itt is elénekelte a Hymnust.

A római katolikus templomban d. e. 10 órákor tartatott meg az ünnepi Te Deum, a melyet T e f f e r t Ferencz s. lelkész hazafias eszellemtől áthatott prédikációja előzött meg. A misén Wagner Nándor hitoktató pontifikált T e f f e r t és Amschlinger lelkészek segédlete mellett. Nagy hatást ért el a graduálnál a kassinói

dalárda által elénekelte Hymnus, melyet az összes jelenlevők állva hallgattak végig. Ugyancsak nagyban emelte az ünnepegyesség fényét az offer-torium alkalmával, Neumann Mórnak hatalmas basszus hangján előadott magánéneke, melyet Steyer Péter kísért trombitaszóval.

A görög keleti templomban P á n i c s Lyubomir esperes plébános végezte az istentiszteletet, míg az izr. imaházban dr. Klein Mór tartotta meg egyikét azon remek beszédeknek, a melyek eddig is olyan népszerűvé tették szónokukat.

A templomok előtt Máry Sándor honvéd-főhadnagy vezénylete alatt az V. honvédezdre III. sászlóaljának egy diszszázada volt jelen.

A kivilágítás.

Este felé, úgy nyolcz óra táján sűrű tömegekben kezdett sereglenni Nagybecskerek város közönsége a Ferencz-József téren és a Hunyadi-utcán. Az egész város fényben uszott, a legpompásabb látvány a város háza fedelétén kinalkosott, a hol az e czéira bevezetett villanyos gömbökből hatalmas számokkal volt felirva

896—1896.

A mint pedig sötétedni kezdett, mindegyre hatásosabban nézett ki úgy a felirat, mint a többi kivilágított ház. A főutcának majdnem minden ablakából szőnyegek függtek alá, a szebbnél szebb virágdíszeken kívül a hatalmas karos gyertyatartóktól és lámpáktól kezdve le egészen az egyszerű mécsig mindennemű világitás képviselve volt. Így például végtelen impozáns képet nyújtott a nagybecskereki takarékos és előlegegytel kivilágítása. Az ablakokban kupalaku léczalkotmányokon voltak elhelyezve az apró mécses, melyek piros fehér zöld színben égtek. Az üzletek közül díszes kirakatot rendezett első sorban Weisz Izidor, a kinek lakása is egyike volt a legregebb kiállításoknak, az ablakban díszes virág- csoportozatok közt lehetett látni ő felségének és Erzsébet királynőnek mellszobrát. A többi üzletek tulajdonosai Rósa Bela, Wehner György és Deutsch Zsigmond, a kinek kirakatában elővirágokból alakított magyar korona pompázott.

De nemcsak a főter és a Hunyadi-utca fénylett; kivilágították az összes mellékutczák ablakait, a váraljai, temesvári, aradaczi utcák is fénytengerben usztak, Amerikában alig volt ablak, a melyből ne világlott volna elő a többé kevésbé díszes gyertya.

Félkilencz körül mozsárdurrogások jeleztek, hogy a Korona szálló előtti téről megindult a menet. Egészen elül jött Rigó István diszmagyarban a remekül feldíszített násznagyibottal, két oldalt töle haladtak a lampionvivők, a kik mellett viszont a tűzoltóság vont kordont, hogy a megszámlálhatlan néptömeg be ne törjön. A lampionvivőket a fáklavivők követték több mint százán a nagybecskereki magyar olvasókör tagjaival és a tűzoltósággal ifj. dr. Demkó Pál főparancsnokukkal élőkön. A tömeg a fényben uszó vármegyeháza előtt állott meg, a hol a Hymnus eléneklése után előlépett dr. Várady Imre a rokonszenves fiatal ügyvéd és remek, költői fordulatokban gazdag beszédet intézett Rónay Jenő főispánhoz. Beszédét folyton félbeszakította a közönség harsány éljenzése, a mire mintegy visszhangul felharsant a távolból a „szívó”. Beszéde végén arra kérte szónok a főispánt, hogy juttassa a megye hódolatát a legalkotmányosabb király trónja elé.

Erre Rónay Jenő főispán felelt a következő beszéddel:

Tisztelt uraim!

Örömmel látom Nagybecskerek hazafias közönségének lelkesedését. Mert ha végig tekintek e tengernyi népen, s látom e nagy sokaság határtalan lelkesedését, nem eshetek kétségbe a második évezred miatt. Különösen Nagybecskerek városa mint e szép vármegye székhelye, különböző ajku lakosságával itt egyértelműleg ünnepeve az ezredik év emlékéit, arra szolgáltat tanubizonyosságot, hogy békés egyetértésben levő testvérek vagyunk, kik együttesen fohászokozunk az eget Urához, hogy tartsa meg e hazát, éltesse a királyt! (Zajos éljenzés.)

A szózat eléneklése után a városház elé vonult a menet.

Közben folyt le a tűzijáték is, a mely szintén megszámlálhatlan nézőközönséget vonzott. Az első felszálló rakétát hangos éljenzés fogadta, majd utána folytatódott a kiváló izléssel összerendezett röppentyűk, csillagok, szikrák elstítése, a mely mind káprázatos látványt képezett.

Szilágyi Albert, a jeles képzettségű megyei aljegyző intészt emelkedett szellemű beszédet Krsztics János polgármesterhez, a ki diszmagyarba öltözve állott a városházának kivilágított erkélyén. A beszéd elhangzása után a polgármester válaszolt először magyar, majd utána szerb nyelven éltetve a királyt, a hazát és Nagybecskerek városát.

Ekkor már ember ember hátán mozgott, óriási volt a tolongás, a mi nem is csodálandó, ha elgondoljuk, hogy ott volt mindenki, a ki csak éppen beteg nem volt. Az anyák maguk után cipelték a gyermekeiket nem gondolva asszal, hogy milyen könnyen eltápossa az a tömeg, a mely vak lelkesedéssel rohan előre és éppen nem törődik azzal, ha velaki a talpa alá kerül. A ki belekerült a tömegbe, az nem menekült meg egyhamar onnan, a néparadat minden gyöngédség nélkül sodorta magával. Oldalvát sem volt menekülés s egész természet, hogy a kisebb nagyobb szerű tyukszemletaposások, oldalbaütések nem maradhattak el.

Féltiz után, mikor már az utolsó szónoklat is elhangzott, lassankint oszladozni kezdett a tömeg, a mi nagyrészt annak lehet köszönni, hogy az eső finom, apró cseppekben kezdett hullani és sokan attól tartottak, hogy zivatar lesz belőle, a mi azonban még sem következett be, mert a szemző eső csakamar elállott.

A vármegye diszgyűlése.

A tegnapi borongós időjárás után ma gyönyörű tavaszi nap virradt fel. S eljöttek a megye minden részéből, hogy e vármegye egész közönsége részt vegyen abban a fényes ünnepeben, a melylyel Torontál megünnepli hazánk ezredéves fennállását. Már 9 óra előtt is alig lehetett a közgyűlési terembe férni, mely szufolásig megtelt előkelő és érdeklődő közönséggel. Mig lent a teremben a bizottsági tagok majdnem teljes számban szufolódtak, jó részük diszmagyart öltött, addig a karzatról elegáns hölgyközönség kísért figyelemmel a mai nap eseményeit.

Zugó éljenzés fogadta a pont 9 órákor meg jelenő népszerű főispánt, Rónay Jenőt, ki el foglalván az elnöki széket, a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Egy áhitatteljes érzés fogja el keblemet, midőn állani fennállásunknak ezer éves évfordulóján az emlékünnepe diszközgyűlést megnyitandó vagyok, mert a sors kiváló kegyének, a mindenható végtelen kegyelmének tartom, hogy annyi millió embertársaim közül éppen engemet ért a szerencse e törvényhatósági bizottságot, az apostoli király jogára alatt álló ezer éves állam második évezredébe bevezethetni.

Törvényhatóságunk az országos ünnepegekben méltó helyet foglal el, úgy magán a kiállításokon, mint az egyes ünnepeken Torontál vármegye képviselői az első sorokban vannak.

A hazafias lelkesedésnek kiáltó bizonyítéka a mai közgyűlésnek látogatott volta, mert hiszen mai tárgyszorozatunkon az ünneplésen kívül egyéb elő nem fordulván, más mint a hazafias lelkesedés önöket ide nem hozhatta.

Es most, midőn a megjelenteknek szívélyes üdvözlése után a diszközgyűlést megnyitottnak jelenteném ki, arra kérem önöket, hogy az új ezer év kezdetén, mint első megnyilatkozásunkat velem együtt kívánják önök is, hogy éljen a király és éljen a haza.

A közönség, mely állva hallgatta a szónoki lendülettel előadó megnyitót, zajos éljenzéssel adott kifejezést tetszésének, mire a mai gyűlés ünnepi szónoka, báró Feilitzsch Berthold megyei főjegyző mondta el a diszbeszédet, mely egész terjedelmében így hangzik:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
Méltóságodnak és a tekintetes törvényhatósági bizottságnak kitüntető bizalma folytán jutottam azon szerencsés helyzetbe, hogy a mai napra Magyarország ezeréves fennállásának megünneplésére egybehívott rendkívüli közgyűlésen Méltóságod által jelzett hazafias örömmünnepet emlékbeszéddel megörökítek. Nem tagadom, kétkedéssel fogadtam el e megbízatást, mert tudom, érzem, hogy ismereteim fogyatékosága, szóbeli tehetettség hiánya a reám bízott fontos feladat helyes megoldását megnehezíteni fogja.

Es ha kétkedésem dacára mégis késznek nyilatkoztam a reám bízott feladat megoldását megkísérlni, tettem azt azon hitben és meggyőződésben, hogy a mai napra kitűzött magasabb ünnepély ószhangját nem fogja zavarni, ha az isteni gondviselés által számunkra fenntartott hazafias öröm, hazaszeretetünk, de nem különben ő cs. és kir. apostoli Felsége koronás királyunk iránt érzett hódolatteljes hűségünk egyszerű, keresetlen, de mélyen átértett szavakban nyer kifejezést.

Méltóságos Uram! Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A magyar állam ezeréves fennállásának örömmünnepe, melyre a nemzet összes alkotó elemei esztudatos együttes tevékenységgel készültek, immár bekövetkezett, az ország lakosságának zemei előtt a megállapított sorrendben fényesen és méltóságteljesen folynak le az ünnepélyes manifestációk, melyek az egész nemzet hálájának, örömeinek és bizalmának kifejezői és melyekben a törvényhozó testületek, az állam legelső méltóságai, a hatóságok, testületek, egyletek és a nemzet minden egyes tagja egyesülve hazafias öröm és hála valamint az összetartozan dőszág hatalom teljes érzete alatt versenyre kelnek, követve a legmagasabb példaadót, a királyi és polgári erények legmagasabb képviselőjét, ő cs. és kir. apostoli Felségét, Urunkat és királyunkat.

A nemzeti öröm ezen egyértelmű megnyilatkozásának kufforrása nézetem szerint a fényes mult dicsősítésében a multban szerzett szomorúságteljes tapasztalatokban, de nem kevésbé a békés együttélés boldogító hatásában és a nemzet jelenlegi állapota és helyzetéből kifolyólag egy legszebb reményekre jogosító jövőbe vetett erős hitben keresendők.

Ezekben rejlik az ünnepélynek súlypontja, jelentősége.

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
A történetírás célja, — mondja egyik tudós főpapunk — „feltámasztani a multat halottaitól, épülésünkre, okulásunkra“. Azt hiszem tek. törvényhatósági bizottság, ezen tétel mély igazságában közülnk senki sem kételkedik, mert minden időben a történet és az ebben vissza tükröző élete a népeknek dicsőségükkel, szenvedéseikkel egyaránt, volt az utódoknak legőszintébb és legboldogabb tanácsadója.

Nem lesz tehát felesleges, ha a mai napon, midőn a magyar állam ezeréves fennállását ünnepejük mi is egy rövid visszpillantást vetünk nemzetünk fényes multjába, dicsőségére, harczaira, örömeire és szenvedésére, hogy a multból merített tanulság, a jelen élvezetének boldogító érzését fokozza, hogy felelevenítsük örök álmaikból asokat, kik a nemzetet nagygyá, hatalmassá tették és kutathassuk azon tényezőket, melyeknek ezeréves fennállásunkat köszönhetjük.

Egy eszedv mult el azóta hogy Arpád fejedelem hadai élén elfoglalta a jelenlegi hazánkat, melynek területén a géták, dákok, kelták, a rómaiak, hunok, germánok és avarok maguknak tartós uralmat biztosítani képesek nem voltak.

A magyar nemzet honfoglalásának alapköve az isteni gondviselés menyői hatalma védő szárnyait kiterjesztvén, megengedte, hogy a honfoglalás műve a kereszténység felvétele és azzal a műveltség befogadása által betetőztesse.

Első királyunk Szent István böics előrelátásának köszönhető, hogy a magyar nemzet a kereszténység felvétele és az első műveltség befogadása által magának az európai népek között tartós létjogot biztosított. A királyi jogoknak öregbítése, üdvös törvények alkotása, a nagyműveltségű papi rend befolyásának biztosítása és a keresztény erkölcsök elterjedése az ország konsolidációját hozták létre, Szent István ezért méltán megérdemli, hogy a mai napon első sorban róla emlékezzünk meg, hogy országos védszentünkkel hálánknak kifejezést adjunk.

Szent István halála után beállott trónviszályok a királyi hatalom és az ország erejének gyengítését idésték elő, a mi idegen hatalmaknak bő alkalmat nyújtott arra, hogy az ország belügyeibe avatkozzanak. De hála legyen az isteni kegyelemnek, mely a nemzetet I. Endre, I. Szent László és Könyves Kálmán királyokkal ajándékozta meg, kik a német és biznanci császárok, valamint a római pápának az ország függetlenségének csorbítása iránti törekvéseit a kellő korlátok közé szorítani képesek voltak.

Szent László és Könyves Kálmán az ország és a királyi hatalom megerősödését tudták elérni. Szent László mint kiváló hős és fejedelem érdemes a felemelésre, ki a magyar szent korona testébe Horvátországot beolvasztotta.

A midőn az Arpádház e két királyáról megemlékezünk, nem hagyhatjuk említés nélkül czéltudatos törvényhozói munkáikodásukat sem, melyben a jogrend, személy és vagyonbiztonság alapköve rakatott le.

Az Arpádházból származó királyok között még csak IV. Béla király érdemel e helytt megemlékezést, kinek czéltudatos erélyes intézkedéseivel sikerült a II. Endre király alatt tuhatalmassá vált főnemességet fékezni és a törvény iránti tiszteletet megszilárdítani és a ki a tatarok betörése által sújtott nemzet keserves szenvedésén és veszteségein segíteni iparkodott, miért a második honalapító elnevezésre magát érdemessé tette.

Ha a nemzeti dinasztia közel négyszázados történetén végigtekintünk, nem csodálkozhatunk eléggé a magyar nemzet azon fogékonyágán, melylyel a művelt nyugat intézményeit nemzeti felfogása és szükségletéhez képest átalakítva befogadta és rövid idő alatt az európai népek között magának olyan helyet vívott ki és volt képes biztosítani, mely minden oldalról elismerést és tiszteletet parancsolt.

Portyázó törzsekből egységes nemzetté lett, mely büszke nemzeti öntudatában a majdnem korlátlan uralkodói hatalom birtozában levő közbecsülésben körüljogott kiváló vezeterei és királyai vezetése alatt arra törekedett, hogy vallás, hit, hazaszeretet, bátorság, művészet és tudományban más európai népek mögül vissza ne maradjon.

Az Arpádház kihalása után beállott trónviszályok mozgalmas hullámainak lecsendesülésével történettudásaink által Magyarország fénykorának elnevezett történelmi korszak veszi kezdetét, melyben az Anjou házból származó első idegen királyok felkent fejéről a magyar szent korona dicséletes fényugrait addig szokatlan szinompában árasztotta szét, hirdetve a nemzet nagyságát, politikai befolyását, hatalmát, mely még a lengyel trónra is kiterjedt, művészetét, tudományát.

Kicsoda közülnk feledkezhetne meg azért a mai napon Nagy Lajos király érdemeiről, ki az idegen különböző, házakból származott királyaink közül a legmagyarabb, a legnemzetibb volt, kinek erélye, igazságérzete, bátorsága, kiváló szerénységgel párosult szeretetreméltósága és a művészetek és tudományok iránti fogékonyága az országot már akkor az európai államok leghatalmasabbjai közé emelte.

Nagy Lajos halála után ujabban beállott trónviszályok, a gyenge uralkodók alatt befolyásos főnemességnek tulkapásai az országot csakhamar szomorú helyzetbe juttatták.

Ez időbe esik a nyugat felé törekvő félhold első támadása hazánk ellen, melynek csakis Hunyadi János lángelméje és rettenthetetlen birósága tudott ideig-óráig ellentállni.

A vegyes házakból származó királyok korszakában a királyi méltóságra emelt Hunyadi Mátyás nemzeti királyunk újból hatalmassá, nagygyá tudta tenni Magyar hazánkat, tiszteletet parancsolóvá és felelmetessé ellenségeivel szemben.

Megemlékezést érdemelnek Mátyás király törvényei, adóreformjai, állandó serege, tudomány szerete, erélye és mindenek felett rendkívüli becsületessége és igazságszerete.

Magyar hazánk hatalmi spherája Mátyás király személyében és tulajdonaiban összpontosult. Ezért halála után a Jagellók erélytelen uralkodása és az ország nagyjainak rakonzatlansága, hatalomvágya a nemzet polgári és politikai súlyedését idézte elő, melyen a mohácsi csata gyászterén szerzett szomorú tapasztalatok sem voltak képesek változtatni.

Ilyen viszonyok között a hatalmas habsburgi dinasztiaiból választott királyok sem voltak képesek a pártviszályok által széttagolt nemzetet egy egységes szervezéshez formálni.

A török befészkelődése, Erdély különválása, polgárháború, mind szomorú emlékei ezen korszaknak.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
Erzem, hogy már is hosszú időn át veszem igénybe a tek. törvényhatósági bizottság szives türemét és hogy beszédemben sok a léhég, melyet kitöltetlen hagytam. De nem is lehetett czéлом előadásomban a magyar nemzet történetének teljes képét nyújtani, miután az valamennyiünk előtt ismeretes és ezen beszéd keretében helyett sem foglalhat.

Mégis a hazafias érzelmek ezen szent órájában, bár futólag, azok emléktét kívántam feleleveníteni kik a magyar nemzet sorsának intézésében kiváló fontos szerepet vittek, azon történelmi eseményeket kívántam felsorolni, melyek a nemzet életére fejlődésére kihatással bírtak.

Engedjék meg azért, hogy e helytt röviden, szük szavakban említést tegyek a török hódításról, Zrínyi, Dobó, Losonczy, Juranics és más ne-

ves és névtelen hőseivel, a török hódoltságáról, mely a nemzet hite, élete, szokásai és ősi érényeiből ki nem vetkötötte a reformációról és a vallási türelmetlenség által előidézett ellenreformáció sikereinek megtörése érdekében vezetett vallásháborúkról.

Nem hagyhatom említés nélkül Erdélynek és az erdélyi fejedelmeknek, ezek közül pedig kiválóan Bocskay István, Bethlen Gábor, I. Rákóczy György és II. Rákóczy Ferenc által Magyarország függetlensége és vallásszabadsága érdekében vezetett háborukat, melyek a bécsi lincai és végre 1711 ben a szatmári békekötésben valamint az 1712—15. évi országgyűlés törvényalkotásaiban nyertek az alkotmány építésében tartása mellett befejezést.

A nemzet a majdnem 200 esztendő küdelmeknek behatása alatt az akkor már rendkívül nagy hatalommal bíró Habsburg háztól remélve a török uralom alól való végleges felszabadítást, 1687 ben Pozsonyban alkotott II. és III. t. cikkben a Habsburg-ház férfitagjainak örökösödési jogát törvénybe iktatta.

III. Károly uralkodásának sikerei pedig az 1722/23-ik pozsonyi országgyűlésen a nemzet szabad király választási jogának épségben tartása és több alkotmányjogi követelés törvényre emelése mellett, a Habsburg-ház női ág örökösödési jogának elismerésére vezettek az 1723-iki II. törvénycikkben.

Bár alkotmányellenes uton, mégis közigazgatásunk és törvénykezésünk valamint a kereskedelmi és tanügyi viszonyainkon sokat lendített Mária-Therézia uralkodása, ki vármegyénket az anyaországhoz visszacsatolta és Fiume szabad kikötőt Magyarországnak adományozta.

II. József császár a nagy ember és nagy fejedelem önkényuralmának, mely a legjobb intencióktól volt áthatva a nemzet szívében ellentállt, mert a nemzet az ország felvirágozását czélzó jóakaratu törekvést az alkotmány és nemzeti jelleg eltörzése nélkül elő nem mozdíthatta.

Az alkotmányjogi sérelmek, melyek ellen a nemzet oly kitartóan, oly bátran küzdött, az 1790/91-iki országgyűlésen II. Lipót jó és böics fejedelem rövid uralkodása alatt orvoslást nyertek.

Nem kívánok hosszasan foglalkozni a mult század utolsó és a jelen század első évtizedeinek történelmi eseményeivel, a nemzeti és pénzügyi visszahatás valamint a nemzeti és alkotmányos ébredés korszakaival. Csak röviden említem az átalakulás fényes, dicséletes múltját, a szabadelvű reformpárt nemes emberbaráti és a kor igényeinek megfelelő államjogi idealjainak az 1848-iki törvényekben való lefektetését és századokra kiható biztosítását, mert többen vannak közülnk, a kik azon lélekemelő időt viszontagságaival, örömeivel, keservével átéltek, valamennyien pedig azon korszak egyes mozzanatait szívünkbe véstük.

Mégis bünt követnék el, ha a visszaemlékezés e perczében ajkam nem hirdetné az alkotmány védbástyáinak a vármegyéknek érdemeit, ha nem adoznék elismeréssel azok működéséért a kik mint Kossuth Lajos, Gróf Széchenyi István, Gróf Batthyány Lajos, Tréfort Agost, Deák Ferencz, b. Eötvös József, Klausal Gábor, Gróf Dessewffy Aurel, Petőfi, Arany, Kölcsey, Vörösmarty a gondolatok és tettek hatalmával a magyar nemzet társadalmi és politikai átalakulásának nagy fontosságú munkájában a reformeszmék diadalra juttatásáért küzdöttek.

Ezen történelmi eseményeknek telelevenítésében az ország ügyeinek vezetésében legkiválóbb szerepet vitt és kiváló érdemeket szerzett uralkodók és hazafiak előtt leróttuk a kegyelet adóját, melylyel nekik tartozunk.

Méltóságos főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Tagadhatatlan, hogy egyes nemzetek cselekedeteit tulnyomóan azon testi és lelki erők irányítják, melyek a nemzet zömének tulajdonosáigaként jelentkeznek és melyeket ezért összefoglalva fajji jellegnek nevezhetünk.

Ha a magyar nemzet ezer éves életének egyes mozzanatait tekintjük, arra a tapasztalatra fogunk jutni, hogy azon tényezők és nemzeti erők melyek a nemzet ezeréves fennállását az őök vére által szentelt földön biztosították, a civilizált nyugat okos és czéltudatos eszméinek és intézményeinek befogadásában nyilvánuló fogékonyágban a kitűzött czél elérésére összpontosított szívésség és akaraterőben, a nemzet jogérzésében, vitézségében, alkotmányos érzületében és törvénytiszteletében, de nemkülönben sőt talán azt mondhatnám kiválóan hazaszeretetében és lojalitással párosult szabadságerzésében nyilvánulnak.

Ezek a nemzeti erők Isten adományai. Mi sem természetesebb tehát, ha menyői Urunk te remtünk végtelen szeretete és atyai jóakaratu gondoskodása előtt leborulunk hálát adva a mindenhatóan végtelen kegyelméért, és irgalmáért, melylyel megengedte, hogy Mária országa anyyi viszontagság, anyyi vihar után ma is áll mint egy szirt a habok közt.

Es most tekintetes törvényhatósági bizottság, vessünk egy pillantást edes hazánk jelenlegi állapotára.

A nemzet nagy áldott emlékü bölcsének és gróf Andrássy Gyulának közreműködésével király és nemzet között a béke helyreállván évtizedek alatt évszázadok mulasztásait pótoltuk; földmívelésünk, tanügyünk, iparunk, kereskedelmünk, pénz- és hitelügyünk rohamos fejlődésnek indulva, hazánk immár az európai államok nagyhatalmai között foglal helyet.

Földmívelésünket, a tudományok és művészetek ápolását, iparunk és kereskedelmünk fejlődését, gazdaságunkat, végre nagyhatalmi állásunkat az európai népek concertjében, egyszóval szellemi és anyagi valamint hatalmi felvirágzásunkat hirdeti az e hó 2-án megüvölt országos kiállítás, melyen megyénk is méltón képviselve van.

Öröm tölti el honfiai szívünket, a midőn tapasztalhatjuk, hogy a magyar szent korona testében a magyar faj hegemóniája alatt egyesült népek a szabadság, egyenlőség és testvériségnek diadalra jutott eszméi ápolásában békés együttélésben munkálkodnak a haza felvirágoztatásán.

Már is beteljesedett Széchenyi Istvánnak joslata; „azt akarom hisni, Magyarország nem volt hanem lesz“.

Kinek szíve ne örülne szeretett magyar hazánk ezen felvirágzásának, kinek szíve ne táplálná a még fényesebb jövő igazolt s biztos reményének boldogító érzelmét.

Kinek tekintete ne fordulna állami életünk összes tényezői nemzeti fejlődésének jelen korában annak legkegyesebb színe felé, kit egyik koszorús költőnk a legelső magyar embernek nevezett el, a kiben az uralkodói tehetség a legnagyobb alkotmányérzékkel, az igazság-szeretetet a szívósággal párosul, a kinek felkent személyében az uralkodói kötelességérzet legfőbb legmagasabb megismerésétől tiszteljük, a ki nemcsak ura hanem igazi atyja népeinek.

Ennyi erény előtt meghajolva hódolatteljes alattvalói hűségünk és szeretetünk tudatában, hazaszeretetünk lángoló tüzeiben kérjük a mindenható Istent, a magyarok Istenét, adjon nekünk erőt és bölcseséget, hogy állami és nemzeti feladatunkat a jövőben is sikerrel teljesíthessük, kérjük a mindenható Istent, tartsa meg nekünk bölcs és jó királyunkat egészségben boldogságban millió népei boldogítására és kiáltanak egy szívvel egy lélekkel. Eljen a haza, éljen I. Ferencz József ö. cs. és kir. Apostoli Felsője Királyunk és Urunk.

Ezek után tek. törvh. bizottság indítványozom, méltóztassanak a magyar állam ezeréves fennállása felett érzett hazafias öröm jeléül nemkülömben koronás királyunk iránt táplált alattvalói hűségünk kifejezéséül:

Vallásos áhitatban:

I. hálát adni az isteni gondviselésnek, hogy edes szeretett hazánkat egy ezredéven át jóban és rosszban oltalmába vette;

II. Ö. cs. és kir. apostoli felsége királyunk és urunk iránti törhetetlen alattvalói hűségnek kifejezést adni és ezen érzelmeket jegyzőkönyvben megörökíteni; nemkülömben

III. alattvalói hűségünknek a legmagasabb trón zsámolya előtt való tolmácsolására főispán urunk ö méltóságát felkérni.

Az eszmékben gazdag és nagy tetszéssel fogadott beszédet Rónay főispán indítványára jegyzőkönyvileg örökítették meg.

Következett Lauka Gusztáv ünnepi ódája, melyet ifj. dr. Demkó Pál szavalt el nagy hatással. A veterán költő e legújabb remekművét térszűke miatt csak holnapi számban közölhetjük. Dr. Dellimanics indítványára a gyönyörű óda egész terjedelmében felvételük a jegyzőkönyvbe.

Elnöklő főispán a mai nap emlékére és örömeire kinevez még több tiszviselőt (l. Híreket) s azután bezárja az ülést. (Zajos éljenzés és felkiáltások: Eljen a főispán!)

A magyar olvasókör ünnepélye.

A kaszinó zaufolóság megtelt ma délelőtt a magyar olvasókör délelőtti ünnepélyére, a mely a legfényesebben sikerült. Legelőször is a polgári- és felsőkereskedelmi iskola ének-kara énekelt el a Hymnust, majd pedig ifj. Kovács Sándor adta elő Szabolcska Mihály gyönyörű alkalmi költeményét, a mit dr. Kis Sándor nem kevésbé remek emlékbeszéde követett. A Szózat és a Rákóczy-induló előadásával ért véget a szép ünnepély.

Lapunk zártakor kezdődik a vásártéren a népiünnepély, a melyre tömérdek nép vonul ki. Megyészerte megünnepelték még a millenniumot, az egyes ünnepekről azonban térszűke miatt csak lapunk holnapi számban hozunk tudósítást.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 12. Tavasszi közgyűlés.
Május 13. Községi jegyző-egylet közgyűlése.
Junius 29. Tiszai-regatta szövetség versenye.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nőkézsére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dományi Izidort a nagybecskereki törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Tiszteletbeli tiszviselők.** A mai diszgyűlés után Torontálmegye főispánja a következő tiszteletbeli tiszviselőket nevezte ki: tiszteletbeli főjegyzőnek: dr. Vinczevidy Ernőt, tb. főügyészeknek Burger Istvánt, Ferch Ödönt, Korsos Elemért és ifj. Zsirus Lajost, főorvosoknak Kapics Antalt és Rankovics Szilárdot, tb. szolgabíróknak ifj. Daniel Pált.

Jegyzői szigorlat. A torontálmegyei jegyzői szigorlat szombatn folyt le igen kielégítő eredménnyel, a mennyiben 9 jelentkező közül 8 letette a vizsgát. A legújabb notáriusok nevei a következők: Bodnár Sándor, Bürgés János, Drázsits Vazul, Haingl Károly, Hauber Hugó, Heppes Antal, Stenzer Adolf és Schwarz Károly.

— **A város küldöttsége Rónay főispánnál.** A mai diszgyűlést követőleg Nagybecskerek városának tanácsa és képviselő testülete tisztelettel Rónay főispánnál, arra kérve a megye kormányzóját, hogy a lakosság legmélyebb hódolatát kegyeskedjék legfelsőbb helyen tolmácsolni. A küldöttség szóznoka, Krsztics polgármester megragadta az alkalmat arra is, hogy Rónay főispánt a lakosság őszinte vonzalmáról s rendíthetetlen bizalmáról s tiszteletéről biztosítsa. Rónay főispán késznek nyilatkozott a város közönségének kérelmét teljesíteni, s lendületes válaszában azon kívánságának adott kifejezést, hogy az új évezredben is azok maradjunk amik voltunk: jó honpolgárok, szerető testvérek. A szóknak lelkes szavai megtalálták az utat a hallgatók szívéhez s a képviselők hangos éljen- és zsvivó-kiáltásai meggyőzheték a főispánt arról, hogy óhaja be fog teljesedni.

— **Fényes ebéd** volt tegnap ismét Karátsanyi Jenő gróf budai palotájában, a melyen részt vettek: Gr. Andrássy Gézané, gr. Apponyi Lajosné, br. Jósika Samuné, gr. Szapáry Gézané, gr. Széchenyi Imréné, gr. Szécsen Miklósné, továbbá Andrássy Géza gróf, Apponyi Lajos gr. kir. udvarnagy Magyarországon, Bellegarde gróf a királyné főudvarmestere, Jósika Samu báró ö felsége személye körüli miniszter, Karátsony Kamilló gróf, Paar Ede gróf, a királyi főhadsegéde, Szapáry Géza gróf kir. főlovászmester, Széchenyi Gyula gróf kir. főlovászmester, Széchenyi Imre gróf, Szécsen Antal gróf udvari főmarschall és Szécsen Miklós gróf a külügyi osztály főnöke.

— **A főgimnázium millenniuma.** A nagybecskereki főgimnázium szombat este folytatta a délelőtti ünnepélyt, a mennyiben a színházban rendezett nagyobb szabású estélyt. Legelőször is az énekkar adta elő lendülettel Jókai Mór és Lányi Ernő magyar királyhymnusát, mire a gimnázium zenekara játszotta el meglepő precizitással Erkel Bnk Bánjának egy részét. Egy régi magyar induló után Pintér Kálmánnak, a budapesti kegyesrendi ház tudós professzorának „Mult és jövő“ című drámai képe került színre, a mely remek nyelvezetével valóságos elragadta a szép számú és diszes közönséget. A szereplők közül igen jók voltak Kelemen Kálmán, Wattay Dezső, Francz József, Zsirus Elemér, Stagelschmidt József. Stassik Antal a góniuszt ábrázolta és igen bájos, kedves alak volt. Az előadás ügyes rendezése dr. Kis Sándor tanár szakavatottságát dicséri, a zene és énekkar rendezése körül pedig Herr Odön szerzett érdemeket. Az előadás után az egész közönség átvonult a kaszinó helyiségeibe, a hol a legfesztelenebb hangulatban folyt a táncz reggelig.

— **Katonazene.** A 29 ik gyalogezred katonazenéje ma délután ideérkezett. Ma este a kaszinóban tartandó táncmulatságon játszanak, holnap délelben térszűke miatt, este pedig a kaszinó udvarán tartanak hangversenyt.

Táviratok.

Országgyűlés.

I.

[A képviselőház ülése május 11-én.]

Budapest, május 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyben újra felolvasták a királyi leiratot, melylyel a király az országgyűlés negyedik ülészakát berekeszti s az ötödik ülészakát a mai napra összehívja. A képviselőház ezután megalakult, a bizottságok választása holnapra halasztott.

II.

(A főrendiház ülése május 11-én.)

A főrendiházban szintén felolvasták a királyi leiratot s egyszersmind megválasztották a különböző bizottságokat.

A főváros diszgyűlése.

Budapest, május 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főváros mai diszgyűlésén, melyen jelen volt Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Berzeviczy Albert a Ház alelnöke, Vörös László államtitkár és még számosan mások, a főpolgármester megnyitó és Radocza János ünnepi beszéde után Gerlóczy Károly polgármester előadta a tanács javaslatát, mely szerint egy millió forintot szán kulturális és jótékony alapítványokra.

Kassits Péter tekintettel a főváros zilált pénzügyi viszonyaira elvetni kívánja. A hangos eláll! eláll! kiáltások felhangzása után Kassits tényleg elállt indítványától, mire a polgármester javaslatát egyhangulag elfogadták.

Hirdetések.

Községi irnok.

Fény községben egy a jegyzői teendőkben jártas egyén havi 33 frt fizetés mellett azonnal alkalmazást talál. Pályázók személyesen jelentkezzenek.

Fényen, 1896. évi május hó 9-én.

Grósz János.

jegyző.

459-21

2133. szám 1896.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíró-ság 1896. évi 1766. számú végzése következtében Dr. Zoltán Géza budapesti ügyvéd által képviselt Schlesinger és Silberkrauss budapesti cég javára Kapunatz János és Mita idvori lakosok ellen 344 frt 58 kr. s jár. erejéig 1896. évi márcz. hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 325 frtra becsült 3 ló, 1 koci és 2 lóra való szerszámból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. bíróság 2133/1896. sz. végzése folytán 29 frt 56 kr. és 10 16 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Idvori adósok házában leendő eszközzésére 1896. évi május hó 27-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlaszon, 1896. évi május hó 1. napján.

Engl,

kir. bir. végrehajtó.

459-11